

Rząd wobec epidemii – oceny w ostatniej dekadzie sierpnia

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 20 stycznia 2020 roku



Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Od przełomu maja i czerwca monitorujemy społeczne oceny polityki rządu wobec epidemii. Interesuje nas zarówno postrzegana skuteczność rządu w zwalczaniu epidemii, jak i oceny jego polityki gospodarczej, w tym wsparcia dla firm i pracowników mającego złagodzić skutki załamania gospodarczego wywołanego lockdownem.

Ostatnie badanie¹ było realizowane w okresie zwiększonej liczby rejestrowanych zakażeń. W jego trakcie – 21 sierpnia – padł dobowy rekord odnotowanych przypadków zakażeń (903 osoby).

JAK RZĄD RADZI SOBIE ZE ZWALCZANIEM EPIDEMII?

Od początku lipca opinie o skuteczności rządu w walce z epidemią istotnie się pogorszyły. Są obecnie najgorsze, od kiedy badamy tę kwestię. Nadal jednak większość Polaków (57%, o 7 punktów procentowych mniej niż poprzednio) dobrze ocenia działania rządu mające na celu zwalczanie epidemii. Krytycznych wobec polityki rządu w tym zakresie jest 36% badanych (o 7 punktów więcej niż w lipcu).

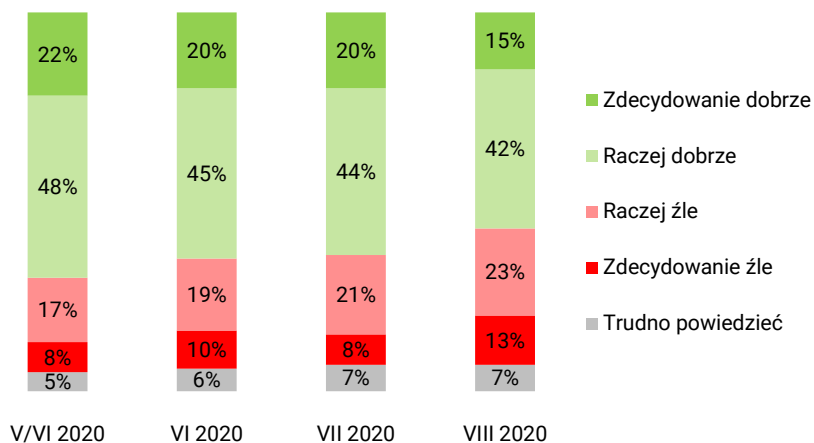
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (362) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 18 do 27 sierpnia 2020 roku na próbie liczącej 1149 osób (w tym: 72,7% metodą CAPI, 17,0% – CATI i 10,4% – CAWI).

RYS. 1. Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?



Pozytywne oceny skuteczności działań rządu przeważają w większości uwzględnionych w analizach grup społeczno-demograficznych. Zadowoleniu z działań podejmowanych przez rząd w celu zwalczania epidemii sprzyjają: starszy wiek (55+), wykształcenie podstawowe lub zasadnicze zawodowe, stosunkowo nieduże dochody *per capita* w gospodarstwie domowym oraz mieszkanie na wsi lub w małym mieście. Nieco częściej negatywnie niż pozytywnie działania rządu oceniają ludzie młodzi (do 34. roku życia), osoby najlepiej wykształcone i sytuowane, kadra kierownicza, specjaliści oraz uczniowie i studenci.

Opinie w tej kwestii w dużym stopniu określa orientacja polityczna i światopoglądowa. Działania rządu aprobuje zdecydowana większość badanych identyfikujących się z prawicą (74%), krytycznie ocenia je natomiast ponad połowa osób określających swoje poglądy jako lewicowe (59%). Ponadto im częstszy udział w praktykach religijnych, tym lepsza ocena polityki rządu.

W elektoratach działania urzędującego gabinetu mające na celu zwalczanie epidemii pozytywnie oceniają przede wszystkim wyborcy Prawa i Sprawiedliwości (wraz z koalicjantami), ale także ponad połowa zwolenników Polskiego Stronnictwa Ludowego - Koalicji Polskiej. Sympatycy pozostałych ugrupowań są na ogół krytyczni w opiniach.

TABELA 1

Potencjalne elektoraty	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan/Pani działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	88	9	3
Polskie Stronnictwo Ludowe – Koalicja Polska (PSL, Kukiz'15, UED)*	53	36	11
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	29	66	5
Konfederacja WiN (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	28	68	4
Lewica (Nowa Lewica – dawnej SLD, Wiosna, Lewica Razem)*	29	71	0

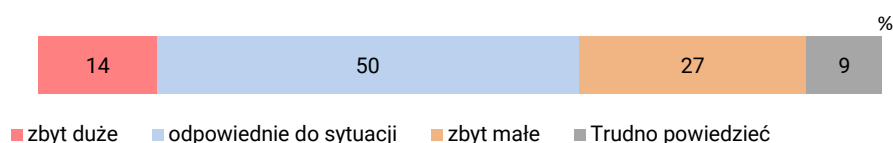
* Dane dotyczące potencjalnych wyborców tego ugrupowania należy traktować z ostrożnością ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

W ocenie największej grupy badanych (50%) obowiązujące obecnie ograniczenia i restrykcje są adekwatne do sytuacji. Pozostali częściej uważają je za zbyt małe (27%), niż sądzą, że idą one zbyt daleko (14%).

Obecne wyniki są zbieżne z rezultatami wcześniejszych badań CBOS pokazujących, że Polacy częściej są zdania, że rząd za szybko niż za wolno łagodzi obostrzenia związane z epidemią.

CBOS

RYS. 2. Czy obowiązujące obecnie ograniczenia i restrykcje są:



W zdecydowanej większości grup społeczno-demograficznych przeważa pogląd, że istniejące ograniczenia i restrykcje są odpowiednie do sytuacji, zaś niezadowoleni postrzegają je raczej jako zbyt małe niż nadmierne. O raczej zbyt dużych niż niewystarczających obostrzeniach skłonni są mówić właściciele firm oraz bezrobotni.

Do najbardziej zadowolonych ze skali wprowadzonych obostrzeń należą osoby identyfikujące się z prawicą (60%). Choć badani o orientacji lewicowej także na ogół uważają istniejące ograniczenia za odpowiednie (44%), to znaczna część z nich (34%) sądzi, że są one niewystarczające.

Kwestia ta budzi spore kontrowersje w elektoratach. Większość zadeklarowanych wyborców Prawa i Sprawiedliwości oraz Polskiego Stronnictwa Ludowego – Koalicji Polskiej uważa istniejące ograniczenia za adekwatne do sytuacji. Wśród zwolenników Lewicy oraz Koalicji Obywatelskiej spora grupa sądzi, że są one zbyt małe. Z kolei sympatycy Konfederacji szczególnie często skłonni są uznawać je za nadmierne.

TABELA 2

Potencjalne elektoraty	Czy obowiązujące obecnie ograniczenia i restrykcje są:			
	zbyt duże	odpowiednie do sytuacji	zbyt małe	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Konfederacja WiN (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	43	30	25	2
Lewica (Nowa Lewica – dawnej SLD, Wiosna, Lewica Razem)*	11	42	45	2
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	11	39	40	10
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	6	65	23	6
Polskie Stronnictwo Ludowe – Koalicja Polska (PSL, Kukiz'15, UED)*	4	63	29	4

* Dane dotyczące potencjalnych wyborców tego ugrupowania należy traktować z ostrożnością ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

OCENA WSPARCIA DLA FIRM I PRACOWNIKÓW

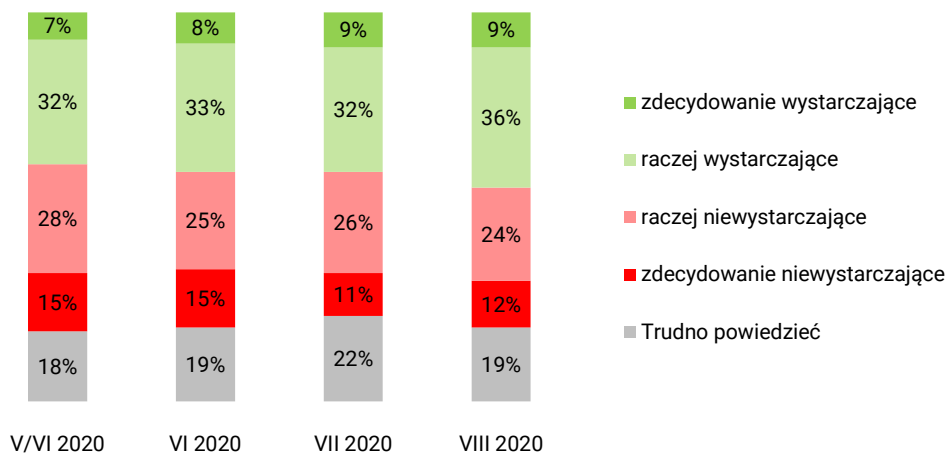
Według danych Eurostatu PKB Polski w drugim kwartale zmniejszyło się w porównaniu z poprzednim kwartałem o 8,9% (w ujęciu rocznym o 7,9%)². Z kolei według założeń Ministerstwa Finansów PKB Polski w 2020 r. spadnie o 4,6%, w kolejnym roku przewidywany jest już jednak wzrost na poziomie 4,0%³. Kryzys gospodarczy dotychczas w stosunkowo niewielkim stopniu wpłynął na poziom zatrudnienia, które w drugim kwartale zmalało o 1,2%. Jak szacuje rząd, bezrobocie na koniec roku ma wynieść 8%. Ograniczenie skali kryzysu wywołanego lockdownem było możliwe dzięki wdrożonym przez państwo pakietom pomocowym składającym się na tarczę antykryzysową.

Wraz z upływem czasu Polacy coraz lepiej oceniają działania rządu mające pomóc polskim przedsiębiorstwom. Pod koniec sierpnia ogółem 45% badanych uznało wsparcie ze strony państwa za wystarczające. Jako niewystarczające określiło je 36% ankietowanych.

² Dane dostępne na: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10545471/2-08092020-AP-EN.pdf/43764613-3547-2e40-7a24-d20c30a20f64>

³ Zob.: <https://www.gov.pl/web/finanse/rada-ministrow-przyjela-zalozenia-do-projektu-budzetu-panstwa-na-2021-r>

RYS. 3. Czy działania rządu mające na celu pomoc polskim firmom i ich pracownikom są:



Lepiej niż przeciętnie działania rządu oceniają osoby w wieku 45–64 lata, mieszkańcy wsi, badani z wykształceniem zasadniczym zawodowym, respondenci o miesięcznych dochodach *per capita* poniżej 1500 zł. Do najlepiej oceniających realizowane pakiety osłonowe należą także właściciele firm. Przekonanie, że pomoc państwa dla przedsiębiorstw i pracowników jest niewystarczająca, przeważa wśród ludzi do 34. roku życia, mieszkańców dużych miast, osób najlepiej wykształconych i sytuowanych.

Kluczowe znaczenie w tej kwestii ma orientacja polityczna i światopoglądowa. Działania rządu mające na celu wsparcie firm i przedsiębiorców za wystarczające uznaje 62% badanych deklarujących prawicowe poglądy polityczne, podczas gdy większość identyfikujących się z lewicą (60%) uważa je za niedostateczne. Ponadto im częstszy udział w praktykach religijnych, tym lepsze oceny działań rządu w tym zakresie.

Przekonanie, że pomoc państwa dla firm i pracowników jest wystarczająca, podziela większość sympatyków Prawa i Sprawiedliwości. Przeciwnego zdania jest natomiast większość zwolenników Koalicji Obywatelskiej, Lewicy oraz Konfederacji. Najbardziej podzielni w opiniach są zwolennicy Polskiego Stronnictwa Ludowego – Koalicji Polskiej, nieco częściej oceniają oni skalę wsparcia dla przedsiębiorstw i pracowników negatywnie niż pozytywnie.

TABELA 3

Potencjalne elektoraty	Czy działania rządu mające na celu pomoc polskim firmom i ich pracownikom są:		
	wystarczające	niewystarczające	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	72	12	16
Polskie Stronnictwo Ludowe – Koalicja Polska (PSL, Kukiz'15, UED)*	41	44	15
Konfederacja WiN (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	34	54	12
Lewica (Nowa Lewica – dawnej SLD, Wiosna, Lewica Razem)*	23	64	13
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	21	65	14

* Dane dotyczące potencjalnych wyborców tego ugrupowania należy traktować z ostrożnością ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

W sierpniu, kiedy to rejestrowano rekordowo wysoką liczbę przypadków zakażeń SARS-CoV-2 w Polsce, oceny skuteczności rządu w zwalczaniu epidemii istotnie się pogorszyły. Nadal jednak większość Polaków pozytywnie ocenia działania podejmowane przez rząd w celu ograniczenia epidemii, zaś obowiązujące obostrzenia uznawane są na ogół za adekwatne do sytuacji.

Z biegiem czasu coraz lepiej oceniane są natomiast działania rządu mające na celu pomoc polskim przedsiębiorstwom i pracownikom. Więcej osób uznaje je za wystarczające, niż sądzi, że są one niedostateczne.

Opracowała

Beata Roguska